

ЗАКОН ЗА СПРЕЧУВАЊЕ НА ПЕРЕЊЕ ПАРИ И ДРУГИ ПРИНОСИ ОД КАЗНИВО ДЕЛО И ФИНАНСИРАЊЕ НА ТЕРОРИЗАМ

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој закон се утврдуваат мерките и дејствијата за откривање и спречување на перење пари и други приноси од казниво дело и финансирање на тероризам.

Дефиниции

Член 2

Одделни изрази употребени во овој закон го имаат следново значење:

1. "Перење пари и други приноси од казниво дело" (во натамошниот текст: перење пари), се дејствијата предвидени со Кривичниот законик како кривично дело перење пари и други приноси од казниво дело (член 273 од Кривичниот законик), извршени од физички или правни лица.

2. "Финансирање на тероризам" е обезбедување или собирање на средства на кој било начин, директно или индиректно, незаконски и свесно, со намера тие да бидат употребени или со знаење дека тие ќе бидат искористени целосно или делумно заради преземање:

а) дејство предвидено како кривично дело терористичка организација (член 394-а), злосторство против човечноста (член 403-а), грабнување на воздухоплов или брод (член 302), загрозување на безбедноста на воздушен сообраќај (член 303), тероризам (член 313), меѓународен тероризам (член 419), земање заложници (член 421) сите од Кривичниот законик и други извршени од физички или правни лица или

б) секое друго дејство преземено со намера да се предизвика смрт или тешка телесна повреда на цивилно лице или на кое било друго лице кое не учествува активно во непријателствата во вооружен конфликт, кога целта на ваквото дејствување, според природата или контекстот е да се заплаши населението или да се принуди некоја влада или меѓународна организација да стори или да се откаже од сторување на некое дејствие.

3. "Принос од казниво дело" е секој имот или корист прибавена, непосредно или посредно, со извршување на казниво дело. Овој израз опфаќа и принос од казниво дело сторено во странство, под услов во времето кога е сторено да било предвидено како казниво дело и според законите на државата во која е сторено и според законите на Република Македонија.

4. "Имот" е сопственост од секаков вид, материјална или нематеријална, подвижна или неподвижна, телесна или бестелесна, други права врз предметите, побарувања, како и јавни исправи и други легални документи за сопственост, други права, побарувања и актива во пишан или во електронски облик.

5. "Финансиска институција" е правно или физичко лице кое извршува една или повеќе активности во врска со прибирање на депозити, одобрување кредити, издавање на електронски пари, издавање и администрирање на кредитни картички, менувачки работи, економско-финансиски консалтинг, финансиски лизинг, факторинг, форфетинг, работи на осигурување (вклучувајќи работи на посредување и застапување во осигурување), работи во врска со хартии од вредност, вршење на услуги брз трансфер на пари, управување со пензиски фондови и други финансиски активности утврдени со закон.

6. "Банка" е правно лице со седиште во Република Македонија која од гувернерот на Народна банка на Република Македонија добило дозвола за основање и работење. Под банка, во смисла на овој закон, се подразбира и секое друго правно лице кое

врз основа на дозвола издадена од гувернерот на Народна банка на Република Македонија може да прибира депозити, вклучувајќи и филијала на банка од земја членка на Европската Унија и филијала на странска банка, кои согласно прописите вршат дејност во Република Македонија.

7."Клиент" е секое правно или физичко лице кое во свое име и за своја сметка или во свое име и за туѓа сметка или во туѓо име и за туѓа сметка, врши работи поврзани со вложување, кредитирање, замена, трансфер и други трансакции со пари, или учествува во склучувањето на правни работи со кои се стекнува имот и други видови на располагање со пари или имот.

8."Пари" се средства за плаќање во готово во апоени или електронски пари кои врз основа на закон се во оптек во Република Македонија или во странска држава.

9."Електронски пари" се монетарна вредност забележана и чувана на магнетна картичка издадена од финансиска институција која се купува за еквивалентна вредност на апоени во готово и се користи како средство за плаќање и на други места.

10."Краен сопственик" е физичко лице кое е краен сопственик или кое остварува контрола врз клиентот и/или физичко лице во чие име и за чија сметка се извршува трансакцијата или активноста, при што како краен сопственик во правните лица се смета:

а) физичко лице кое остварува директно или индиректно учество од најмалку 25% од вкупните акции или удели, односно од правата на глас на правното лице, вклучувајќи и поседување на акции на доносител и

б) физичко лице кое на кој било друг начин остварува контрола со управување на правното лице

11."Даватели на услуги за правни лица" се физички или правни лица кои даваат една од следните услуги:

а) основање на правни лица;

б) дејствување или организирање друго лице да дејствува како орган на управување на правното лице или слична позиција во односите со други правни лица;

в) обезбедување на регистрирана канцеларија, деловна адреса, кореспонденција или административна адреса или други слични услуги за правното лице и

г) дејствување или организирање друго лице да дејствува како соосновач или како номинален акционер за друго лице кое не е компанија која котира на берзата;

12."Политички експонирани личности" се физички лица на кои им е или им била доверена на најмалку една година истакната јавна функција во Република Македонија или во странска држава (како што се: претседатели на држави и влади, министри и заменици министри, членови на парламент, врховни и уставни судии, амбасадори, високи воени функционери, високи функционери во претпријатија во државна сопственост и други) и членови на нивната фамилија (брачен другар, партнер кој е изедначен на брачен другар, децата и нивните брачни другари или партнери и нивните родители) или лица за кои се знае дека се блиско поврзани со нив (деловни партнери или содружници).

13."Деловен однос" е деловен, професионален или комерцијален однос кој трае одредено време, воспоставен меѓу клиентот или крајниот корисник и субјектите од членот 5 на овој закон;

14."Shell банка (банка школка)" е финансиска институција која во државата каде е регистрирана, нема деловни простории, вработени и органи на управување и која не е членка на финансиска групација или организација формирана согласно законските прописи;

15."Привремени мерки" се временна забрана за пренесување, уништување, заменување, располагање, движење на пари или имот, времено чување,

замрзнување, привремена конфискација на пари или имот врз основа на налог издаден од страна на суд или друг надлежен орган во постапка определена со закон;

16. "Поврзани трансакции" се две или повеќе трансакции извршени во рок од 24 часа од извршувањето на првата трансакција од страна на ист клиент или меѓу исти клиенти или крајни корисници, врзани за ист вид финансиски активности и

17. "Готовински трансакции" се трансакции во готово во апоени.

II. УПРАВА ЗА СПРЕЧУВАЊЕ НА ПЕРЕЊЕ ПАРИ И ФИНАНСИРАЊЕ НА ТЕРОРИЗАМ

Член 3

(1) За прибирање, обработување, анализа, чување и доставување на податоците добиени од субјектите кои се обврзани за преземање мерки и дејствија за откривање и спречување на перење пари и финансирање на тероризам, се основа Управа за спречување на перење пари и финансирање на тероризам (во натамошниот текст: Управата), како орган во состав на Министерството за финансии со својство на правно лице.

(2) Управата ги има следниве надлежности:

прибира, обработува, анализира, чува и доставува податоци добиени од субјектите врз основа на овој закон,

прибавува финансиски, административни и други податоци и информации неопходни за извршување на своите надлежности,

изготвува и поднесува извештај со нејзино мислење до надлежните органи секогаш кога постојат основи за сомневање за сторено кривично дело перење пари и финансирање на тероризам,

издава писмен налог на субјектот со кој привремено ја задржува трансакцијата, поднесува барање за поднесување на предлог за определување на привремени мерки до надлежниот јавен обвинител,

поднесува барање за покренување на прекршочна постапка пред надлежниот суд,

соработува со субјектите од член 5 од овој закон, Министерството за внатрешни работи, Финансиската полиција, Јавното обвинителство, Царинската управа, Народната банка на Република Македонија, Управата за јавни приходи, Државен Девизен Инспекторат, Комисијата за хартии од вредност, Државната комисија за спречување на корупцијата и други државни органи, Агенција за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување, Агенција за супервизија на осигурување, како и со други институции и меѓународни тела за борба против перењето пари и против финансирањето на тероризмот,

склучува договори за соработка и разменува податоци и информации со овластени тела на други држави и меѓународни организации кои се занимаваат со борба против перење пари и против финансирање на тероризам;

врши надзор врз субјектите над примената на мерките и дејствијата определени со овој закон;

покренува иницијативи за предлагање на закони и подзаконски акти што се однесуваат на спречување и откривање на перење пари и спречување на финансирање на тероризам и дава мислења за предлози на закони од значење за спречување на перење пари и спречување на финансирање на тероризам,

им помага и учествува во професионалното усовршување на одговорните лица во субјектите од членот 5 на овој закон,

утврдува листи на индикатори за анализа на ризикот и за препознавање на сомнителни трансакции во соработка со субјектите и органите кои вршат надзор врз нивното работење и

- врши и други работи определени со овој закон.

(3) Управата еднаш годишно доставува извештај за работите од својата надлежност со предлог план за работа за следната година до министерот за

финансии и до Владата на Република Македонија, а може да достави извештај и по барање на министерот за финансии и на Владата на Република Македонија.

(4) Средства за финансирање на Управата се обезбедуваат од Буџетот на Република Македонија и 10% од средствата остварени од извршена конфискација во корист на Република Македонија.

Член 4

(1) Со работата на Управата раководи директор што го именува Владата на Република Македонија за период од четири години, на предлог на министерот за финансии.

(2) Именувањето на директорот се врши врз основа на неговата стручност компетентност.

(3) Мандатот на директорот престанува:

- по истек на четири години од денот кога е именуван,
- во случај на смрт,
- во случај на негова оставка,
- во случај на разрешување,
- во случај кога со правосилна пресуда е осуден за кривично дело на казна затвор во траење од најмалку шест месеца,

-кога од страна на судот му е изречена мерка забрана за вршење на дејност на раководно лице во институцијата и

-ако ја изгубил деловната способност.

(4) Директорот може да биде разрешен, поради:
незаконито работење;
нестручно или несовесно вршење на должноста на директор и изостанување на позитивни резултати во работата на Управата,
во случај на долготрајна тешка болест која го спречува во извршувањето на своите обврски
и

по негово барање.

III. СУБЈЕКТИ

Член 5

Субјекти се лицата кои имаат обврска да ги преземаат мерките и дејствијата за спречување и откривање на перење пари и финансирање на тероризам предвидени со овој закон (во натамошниот текст: субјекти), и тоа:

1. финансиските институции и службените и одговорните лица во нив, вклучувајќи и:

- а) претставништва, подружници, филијали и делови на странски финансиски институции кои согласно со прописите вршат дејност во Република Македонија и
- б) претставништва, подружници, филијали и делови на финансиски институции со седиште во Република Македонија, кои согласно со прописите вршат дејност во друга земја;

2. правните и физичките лица кои ги вршат следниве активности:

- а) дејност на промет со недвижности,
- б) ревизија и сметководство,
- в) нотарски, адвокатски и други правни услуги што се однесуваат на: купопродажба на недвижности или фирми, тргување и управување со пари и хартии од вредност, отворање и располагање со банкарски сметки, сефови и други сметки, основање или учество во управувањето или работењето на правни

лица, застапување на клиенти во финансиски трансакции и промет со недвижности,
г) дејност на промет со акцизни стоки и
д) други слични активности со кои се стекнува имот и други видови располагање;
3. друштво за приредување игри на среќа во играчница (казино);
4. даватели на услуги на правни лица и
5. здруженија на граѓани.

IV. МЕРКИ И ДЕЈСТВИЈА ЗА ОТКРИВАЊЕ И СПРЕЧУВАЊЕ НА ПЕРЕЊЕ ПАРИ И ФИНАНСИРАЊЕ НА ТЕРОРИЗАМ

Член 6

Мерки и дејствија за откривање и спречување на перење пари и финансирање на тероризам (во натамошниот текст: мерки и дејствија), кои ги преземаат субјектите се:

- анализа на своите клиенти,
- следење на одредени трансакции,
- собирање, чување и доставување на податоци за трансакциите и клиентите кои ги вршат и воведување на внатрешни програми за имплементација на мерките и дејствијата за спречување на перење пари и финансирање на тероризам (во натамошниот текст: програми).

Член 7

- (1) Обврската за преземање на мерките и дејствијата предвидени со овој закон, останува и во случај кога субјектите се во постапка на стечај и ликвидација.
- (2) Обврската од ставот (1) на овој член ја извршува стечајниот управник до завршување на стечајната постапка, односно ликвидатор до завршување на ликвидаторна постапка.

Анализа на клиентот

Член 8

Субјектите се должни да спроведуваат процедура на анализа на клиентот во следниве случаи:

- а) кога се воспоставува деловен однос;
- б) кога се извршуваат една или неколку поврзани трансакции во износ од 15.000 евра во денарска противвредност или повеќе;
- в) кога постои сомневање за перење пари или финансирање на тероризам, без оглед на каков било исклучок или износ на средства и
- г) кога постои сомневање за вистинитоста или адекватноста на претходно добиените податоци за идентитетот на клиентот.

Член 9

- (1) Процедурата на анализа на клиентот од членот 8 на овој закон ги вклучува следниве активности:

- а) идентификација на клиентот и верификување на неговиот идентитет;
- б) идентификација на крајниот сопственик и ополномоштувачот и верификување на неговиот идентитет, сопственичка и управувачка структура;
- в) обезбедување на информации за целта и намерата на деловниот однос или трансакцијата и
- г) постојан мониторинг на деловниот однос, вклучувајќи детален преглед на трансакциите кои се преземаат во рамките на тој однос со цел да се потврди

дека трансакциите се вршат во согласност намерата, деловниот и ризичниот профил и финансиската состојба на клиентот и ажурирање на податоците за клиентот.

(2) Субјектите ја применуваат секоја мерка предвидена во ставот (1) на овој член, но може да го определат нејзиниот обем во зависност од проценката на ризикот на клиентот, деловниот однос, продуктот или трансакцијата.

(3) Субјектите вршат анализа на ризикот на клиентот врз основа на индикатори кои ги изготвува Управата во соработка со субјектите и органите на надзор.

(4) Субјектите се должни да им ги направат достапни на Управата и органите на надзор документите за проценка на ризикот од ставот (2) на овој член за да потврдат дека обемот на преземените мерки е во согласност со утврдениот ризик од перење пари и финансирање на тероризам.

Идентификација на клиентот и крајниот сопственик

Член 10

(1) Идентитетот на клиентот или крајниот сопственик кога е физичко лице се утврдува и верификува со поднесување на оригинален и важечки документ (лични исправи), кој има карактер на јавна исправа или заверен препис на таков документ кај нотар, кој содржи фотографија на лицето. Заверен препис кај нотар може да се употреби само кога клиентот дејствува во име на трето лице кое не е присутно.

(2) Од документот се утврдува име, презиме, дата и место на раѓање, место и адреса на живеалиште или пребивалиште, единствен матичен број и број на личната исправа, органот што ја издал и дата на важење на исправата.

(3) Идентитетот на клиентот или крајниот сопственик кога е странско физичко лице се утврдува врз основа на податоците наведени во неговата патна исправа во оригинал или заверен препис кај нотар.

(4) Ако од документот за идентификација неможе да се утврди некој од податоците од ставот (2) на овој член, субјектот треба да побара друга јавна исправа од која ќе го утврди бараниот податок или да побара заверена изјава од клиентот за тој податок и неговата точност.

(5) Идентитетот на клиентот или крајниот сопственик кога е правно лице се утврдува со поднесување на оригинал или заверен препис кај нотар на регистрација од централен регистар.

(6) Од изводот на регистрацијата се утврдува седиштето и даночниот број на правното лице.

(7) Идентитетот на клиентот или крајниот сопственик кога е странско правно лице се утврдува врз основа на верификувана судска регистрација или регистрација од друг надлежен орган која не е постара од шест месеци.

(8) Во случај кога клиентот е лице кое не подлежи на судска регистрација или од друг надлежен орган за регистрација за странски правни лица, утврдувањето на идентитетот се врши со обезбедување на оригинал или заверен препис кај нотар од документот за негово основање донесен од органот на управување или упис на името, односно називот, адресата или седиштето и дејноста.

(9) Органот на управување, вработените и претставниците ополномоштени за влегување во деловен однос во име на трето лице ги приложуваат документите наведени во ставовите (1) и (5) од овој член, како и документите кои го потврдуваат идентитетот и адресата на ополномоштувачот.

(10) Од документите од став (1), (3), (5), (7) и (8) на овој член, субјектите задолжително задржуваат копија.

(11) Во случаите во кои со овој закон е пропишана задолжителна идентификација на клиентите, во списите се внесуваат и податоците за извршената трансакција што се однесуваат на другите учесници во трансакцијата, нејзините цели, времето и местото на трансакцијата, износот, видот и начинот на трансакцијата и видот на средствата на плаќање, во зависност од проценката на ризикот и други податоци во согласност со овој закон.

Член 11

(1) Идентификација на клиентот или на крајниот сопственик и верификување на неговиот идентитет, субјектите се должни да ја извршат пред да воспостават деловен однос или пред да ја извршат трансакцијата.

(2) По исклучок на ставот (1) на овој член верификувањето на идентитетот субјектите може да го завршат во текот на воспоставување на деловниот однос ако ова е потребно за да не се прекине нормалното водење на деловниот однос и кога постои помал ризик од перење пари и финансирање на тероризам.

(3) По исклучок на ставите (1) и (2) од овој член во работите поврзани со осигурување на живот дозволено е верификувањето на идентитетот на клиентот и на крајниот сопственик на полисата да се изврши откако деловниот однос е воспоставен. Во овој случај верификувањето на идентитетот треба да се изврши пред или за време на исплаќањето на полисата или пред или кога корисникот има намера да ги изврши правата кои произлегуваат од полисата.

(4) При вршење работи на осигурување на живот, друштвата за осигурување се должни да го идентификуваат и верификуваат идентитетот на клиентот во случаите каде што износот на поединечната или неколку рати на премијата која треба да се плати во период од една година надминува 1.000 евра во денарска противвредност или кога плаќањето на единствената премија го надминува износот од 2.500 евра во денарска противвредност. Идентификација на ополномоштувачот

Член 12

(1) Доколку трансакцијата се врши во име и за сметка на трето лице, субјектите во случаите во кои законот пропишува таква обврска, се должни да го утврдат и верификуваат идентитетот на лицето коешто ја врши трансакцијата, како и на носителот на правата, односно странката во чие име и сметка дејствува клиентот (ополномоштувачот).

(2) Доколку не е сигурно дали клиентот дејствува во свое име и сметка или во име и сметка на трето лице, субјектот е должен да побара од него информација за утврдување на идентитетот на носителот на правата (ополномоштувачот) и полномошното, односно заверениот договор помеѓу ополномоштувачот и ополномоштеникот.

Поедноставена анализа на клиентите

Член 13

(1) Субјектите не се должни да ги исполнуваат барањата за анализа од членовите 8 став (1) точки а), б) и г), 9 и 11 на овој закон, кога клиентот е банка:

- во Република Македонија која има дозвола за основање и работење издадена од гувернерот на Народна банка и има воспоставено адекватни мерки за спречување на перење пари и финансирање на тероризам,

- од земја членка на Европската Унија која е основана и работи во согласност со правните прописи на Европската Унија и

- од трети земји во кои прописите предвидуваат најмалку исти барања за преземање мерки за спречување на перење пари и финансирање на тероризам, како барањата утврдени со овој закон.

(2) Министерот за финансии ја утврдува листата на државите кои ги исполнуваат барањата за спречување на перење пари и финансирање на тероризам од ставот (1) алинеја 3 на овој член.

(3) Субјектите се должни да обезбедат соодветна документација врз основа на која ќе може да се потврди дека е дозволена примена на поедноставена анализа од ставот (1) од овој член, како и да ја направат достапна таа документација на Управата и органите на надзор.

(4) Субјектите не се должни да ги исполнуваат барањата за анализа од членовите 8 став (1) точки а), б) и г), 9 и 11 од овој закон, кога:

(а) полисите за осигурување на живот кај кои што годишната премија не е поголема од 1.000 евра во денарска противвредност или поединечната премија не е поголема од 2.500 евра денарска противвредност и

(б) полисите за осигурување за пензија каде што нема услов за предавање и полисата не може да се употреби како залог.

Засилена анализа на клиентот

Член 14

(1) Субјектите во случај кога постои повисок ризик од перење пари или финансирање на тероризам утврден врз основа на анализа на ризикот треба да применуваат засилена анализа на клиентот како дополнување на мерките определени во членовите 8, 9 и 10 од овој закон, а особено во случаите определени во ставовите (2), (3) и (4) на овој член.

(2) Кога клиентот не е физички присутен за целите на идентификација, субјектите треба да преземат една или повеќе од следните мерки:

а)идентитетот на клиентот да го утврдат со дополнителни документи, податоци или информации,

б)да ги верификуваат обезбедените документи или да бараат нив да ги потврди друга финансиска институција од Република Македонија, од земја членка на Европската Унија или од земја во која прописите предвидуваат најмалку исти барања за преземање мерки за спречување на перење пари и финансирање на тероризам, како барањата предвидени со овој закон

в) првото плаќање да се изврши преку сметка на клиентот во банка во Република Македонија.

(3) Кога банките воспоставуваат коресподентски банкарски односи со банки за кои не е дозволена поедноставена анализа согласно членот 13 од овој закон, се должни:

а)да приберат доволни податоци за коресподентната банка за потполно да ја утврдат нејзината дејност и да ја определат нејзината репутација и квалитетот на супервизијата;

б)да побараат информации и врз база на истите да го оценат системот на заштита од перење пари и финансирање на тероризам на коресподентната банка;

в)да обезбедат одобрение од управниот одбор за воспоставување на нов коресподентски однос;

г)прецизно да ги пропишат меѓусебните права и обврски и

д)да утврдат дали коресподентната банка го утврдува идентитетот и спроведува постојана анализа на клиентите, како и да обезбеди услови за добивање на потребните податоци од анализата на клиентот која ја врши коресподентската банка.

(4) Кога трансакцијата се врши преку полномошник, по утврдување на неговиот идентитет, полномошникот треба да даде изјава за видот, целите, крајниот корисник и другите учесници во трансакцијата.

(5) Кога субјектите вршат трансакции или стапуваат во деловен однос со политички експонирани личности, треба:

- а) да вршат анализа за да утврдат дали клиентот е политички експонирана личност врз основа на процедури пропишани од страна на Управата во соработка со надзорните органи;
- б) да обезбедат одобрение од раководните структури за воспоставување на деловен однос;
- в) да преземат соодветни мерки за да го утврдат изворот на средствата кои се вклучени во трансакцијата или во деловниот однос и
- г) спроведуваат постојана засилена контрола на деловниот однос.

Одбивање да се изврши или задржување на трансакцијата

Член 15

(1) Ако клиентот, крајниот сопственик и ополномоштувачот не се идентификувани во случаите на задолжителна идентификација, субјектот е должен да го одбие извршувањето на трансакцијата или деловниот или друг однос или правната работа, или ако е во тек да ја задржи и веднаш писмено да ја извести Управата за задржувањето, односно одбивањето да се изврши трансакцијата.

(2) Со известувањето од ставот (1) на овој член субјектот доставува до Управата податоци за видот на трансакцијата, деловниот или друг однос или правната работа и сите други податоци и сознанија со кои располага, заради идентификација на клиентот односно трансакцијата.

(3) Задржувањето може да трае се додека не биде идентификуван клиентот односно трансакцијата, или не бидат одредени мерки предвидени за сомнителна трансакција утврдени во членовите 36, 37, 38 и 39 од овој закон.

Член 16

(1) Кога постојат основи на сомневање дека трансакцијата, клиентот или крајниот сопственик се поврзани со перење пари, покрај утврдувањето на идентитетот на клиентот, субјектот треба, доколку е можно, да побара информации за текот на трансакцијата, нејзината цел, крајната дестинација на парите и за сите учесници во трансакцијата.

(2) Кога субјектот основите на сомневање од ставот (1) на овој член ги сознал пред извршување на трансакцијата веднаш ја известува Управата и ја задржува трансакцијата најдолго до 2 часа од известувањето на Управата.

(3) Кога субјектот основите на сомневање од ставот (1) на овој член ги сознал во текот на извршување на трансакцијата веднаш ја известува Управата и ја задржува трансакцијата најдолго до 4 часа од известувањето на Управата.

(4) Кога субјектот основите на сомневање од ставот (1) на овој член ги сознал по извршување на трансакцијата најдолго во рок од 24 часа ја известува Управата.

(5) Ако Управата не го извести субјектот за натамошните активности во роковите определени во ставовите (2) и (3) на овој член, субјектот ја извршува трансакцијата.

(6) Во роковите од ставовите (2), (3) и (4) на овој член, субјектот доставува до Управата писмен извештај кој ги содржи сите релевантни информации во врска со трансакцијата и идентитетот на клиентите и другите учесници во трансакцијата.

Член 17

(1) Кога постојат основи на сомневање дека трансакцијата или клиентот се поврзани со терористичка активност или дека парите или имотот што се предмет на трансакцијата се наменети за финансирање на тероризам, покрај утврдувањето на идентитетот на клиентот, субјектот треба, доколку е можно, да побара информации за текот на трансакцијата, нејзината цел, крајната дестинација на парите и за сите учесници во трансакцијата.

(2) Субјектот во случаите од ставот (1) на овој член пред извршување на трансакцијата ја известува Управата, а писмен извештај кој ги содржи сите релевантни информации во врска со трансакцијата и идентитетот на клиентите и другите учесници во трансакцијата до Управата доставува најдоцна во рок од 24 часа од сознанието за сомнителноста на трансакцијата.

Член 18

(1) Основите на сомневање од членовите 16 и 17 од овој закон, субјектот ги утврдува врз основа на непосредни сознанија или од листата на индикатори за препознавање на сомнителни трансакции утврдени од Управата, субјектите и надзорните органи.

(2) Управата има обврска на годишно ниво да ги ажурира листите на индикатори од ставот (1) на овој член.

Царинска управа

Член 19

(1) Царинската управа задолжително го евидентира секое внесување и изнесување на готови пари или хартии од вредност преку царинската линија на Република Македонија, ако износот на парите или на хартиите од вредност на доносител го надминува со закон или друг пропис дозволеният максимум.

(2) При евидентирањето од ставот (1) на овој член Царинската управа задолжително прибира податоци за:

- идентитетот на лицето кое за себе или за друг врши внесување или изнесување на готови пари или хартии од вредност на доносител вклучувајќи податоци за името и презимето, датум и место на раѓање, број на патна исправа и националност,
- идентитетот на сопственикот на готови пари или хартии од вредност,
- идентитетот на крајниот сопственик,
- износот и валутата на готовите пари или хартии од вредност на доносител кој се внесува или изнесува преку царинската линија,
- изјава за потеклото на готовите пари или хартии од вредност потпишана од лицето кое врши внесување или изнесување на готови пари или хартии од вредност на доносител;
- намерата за внесувањето или изнесувањето на готовите пари или хартиите од вредност на доносител и
- местото и времето на преминување на царинската линија.

(3) Царинската управа задолжително по електронски пат или преку телекомуникационите средства (телефон, телефакс), а во случај кога тоа не е можно, со други пишани средства го пријавува до Управата внесувањето или изнесувањето на готови пари или хартии од вредност на доносител над 10.000 евра во денарска противвредност, најдоцна во рок од три работни дена, од евидентирањето.

(4) Царинската управа задолжително писмено го пријавува до Управата внесувањето или изнесувањето на готови пари или хартии од вредност на доносител без оглед на износот, секогаш кога постои основа за сомневање за перење пари или финансирање на тероризам најдоцна во рок од 24 часа од

сознанието за сомнителноста на внесувањето или изнесувањето на готови пари или хартии од вредност.

Менувачки работи

Член 20

(1) Субјектите кои во рамките на своето занимање или професија вршат менувачки работи, покрај другите мерки пропишани со овој закон, се должни да го утврдат идентитетот на клиентот и пред секоја трансакција која вклучува сума поголема од 2.500 евра во денарска противвредност.

(2) Субјектите од ставот (1) на овој член се должни податоците определени во членот 10 од овој закон да ги забележуваат по хронолошки редослед во нумериран регистар потпишан од овластениот менувач на менувачницата.

Даватели на услуги брз трансфер на пари

Член 21

(1) Субјектите кои во рамките на своето занимање или професија вршат брз трансфер на пари, покрај другите мерки пропишани со овој закон, се должни да го утврдат идентитетот на клиентот, испраќачот и крајниот сопственик пред секоја трансакција поголема од 2.500 евра во денарска противвредност.

(2) Субјектите од ставот (1) на овој член од овој закон се должни податоците определени во членот 10 од овој закон да ги забележуваат по хронолошки редослед во нумериран регистар, потпишан од одговорното лице на друштвото.

Приредувачи на игри на среќа во играчница (казино)

Член 22

(1) Приредувачи на игри на среќа во играчница (казино), покрај другите мерки пропишани со овој закон, се должни да го идентификуваат клиентот веднаш по влегувањето во казиното.

(2) Податоците од ставот (1) на овој член се водат во нумериран регистар потпишан од одговорно лице на приредувачот на играта на среќа во играчница (казино).

Брокерски куќи и банки со дозвола за работа со хартии од вредност

Член 23

(1) Брокерските куќи и банките со дозвола за работа со хартии од вредност, покрај другите мерки пропишани со овој закон, се должни да го идентификуваат клиентот, ополномоштувачот и крајниот корисник од тргувањето на хартии од вредност чиј вкупен износ е поголем од 15.000 евра во денарска противвредност.

(2) Податоците од ставот (1) на овој член се водат во нумериран регистар потпишан од одговорно лице на брокерските куќи и банките со дозвола за работа со хартии од вредност.

(3) Македонската Берза за хартии од вредност и доставува на Управата дневни извештаи за склучени трансакции во рок од три работни дена.

(4) Министерот за финансии ја пропишува содржината на извештаите од ставот (3) на овој член.

Забрани

Член 24

(1) Се забранува вршење на готовински плаќања, односно исплата или примање на готови пари во износ од 15.000 евра или повеќе во денарска противвредност во вид на една или повеќе поврзани трансакции, што не е извршено преку банка.

(2) Субјектите што со закон се овластени за регистрација на хартии од вредност, друг имот или правни работи, или за пријавување или вршење на пренос на пари, хартии од вредност или друг имот, можат да извршат таква регистрација или пренос само ако клиентот поднесе доказ дека преносот на парите над износот од ставот (1) на овој член е извршен преку банка.

Член 25

(1) Се забранува финансиските институции да влегуваат или да го продолжат деловниот однос со Shell bank (банките школки) и да започнат или продолжат коресподентски деловен однос со банка за која знаат дека дозволува отварање и работење со сметки на Shell bank (банките школки).

(2) Се забранува банки школки на кој било начин да вршат финансиски активности во Република Македонија.

Член 26

Се забранува банките да отвораат и чуваат анонимни сметки.

Чување на податоци

Член 27

(1) Субјектите се должни податоците за идентитетот на клиентите и за трансакциите обезбедени врз основа на овој закон, да ги чуваат најмалку десет години по извршената трансакција, односно сметано од последната трансакција кога се работи за повеќе трансакции кои сочинуваат една целина или најмалку десет години од денот на престанокот на деловниот однос.

(2) Субјектите се должни податоците, на начинот на кој ги доставиле до Управата, да ги чуваат најмалку десет години од денот на доставувањето.

(3) Податоци за клиентот со кој е воспоставен подолготраен деловен однос, во смисла на овој закон се чуваат најмалку десет години од денот на престанокот на деловниот однос.

(4) Царинската управа е должна да ги чува сите податоци за внесување или изнесување на готови пари или хартии од вредност, преку царинската линија најмалку десет години од денот на извршениот пренос.

(5) Регистарот од членовите 20, 21, 22, и 23 од овој закон задолжително се чува најмалку десет години од последниот заведен податок.

(6) Во случај на престанок на постоењето на субјектот, обврската за чување на податоците во рокот определен во ставот (1) на овој член се пренесува врз правните наследници на субјектот. (7) Ако нема правни наследници на правното лице, обврската за чување на податоците од ставот (1) на овој член се пренесува врз неговите основачи. Доверливост на податоците

Член 28

(1) Податоците обезбедени врз основа на овој закон се доверливи и можат да се користат единствено за откривање и спречување на перење пари и финансирање на тероризам.

(2) Не се смета за оддавање на деловна тајна доставувањето на податоците од ставот (1) на овој член на Управата и до органите на надзор или надлежните органи за спроведување на законите.

(3) Субјектите и нивните вработени не смеат да го известат клиентот или трето лице за доставувањето на податоците до Управата или за други мерки и дејствија преземени врз основа на овој закон.

(4) Забраната од ставот (3) на овој член се однесува и на случаите кога се доставуваат податоци до органите на надзор или надлежните органи за спроведување на законот.

(5) Вработените во субјектите кои имаат обврска да преземаат мерки и дејствија за откривање и спречување на перење пари, согласно со овој закон, не смеат да ги користат личните податоци од досијеата на клиентите за други цели, освен за спроведување на активностите наменети за откривање и спречување на перење пари и финансирање на тероризам. V. ДОСТАВУВАЊЕ НА ПОДАТОЦИ ДО УПРАВАТА

Член 29

(1) Субјектите собраните податоци, информации и документи за извршените трансакции се должни да ги достават до Управата во следниве случаи:

(а) кога постои сомневање дека клиентот, трансакцијата или крајниот сопственик се поврзани со перење пари или финансирање на тероризам;

(б) во случај на готовинска трансакција во износ од 15.000 евра во денарска противвредност или повеќе и

(в) во случај на неколку поврзани готовински трансакции во износ од 15.000 евра во денарска противвредност или повеќе.

(2) Субјектите за сомневањето од ставот (1) точка а) на овој член се должни веднаш да ја известат Управата, а податоците, информациите и документите се должни да ги достават до Управата најдоцна во рок од 24 часа од известувањето на Управата во форма на извештај.

(3) Доколку доставените податоци по оценка на Управата се недоволни, тоа може да побара и дополнителни информации. Доколку Управата итно бара дополнителни податоци субјектите се должни веднаш да го информираат и во рок од 4 часа да ги достават побараните податоци на начин определен во членот 31 од овој закон.

(4) Субјектите се должни во писмена форма да го известат надлежниот орган за надзор од членовите 46 и 47 на овој закон за доставување на извештајот од ставот (2) на овој член до Управата во рок од три дена од доставувањето на извештајот.

(5) Субјектите собраните податоци, информации и документи за извршените трансакции од ставот (1) точки б) и в) на овој член се должни да ги достават до Управата најдоцна во рок од три работни дена од извршената трансакција во форма на извештај.

Член 30

(1) Покрај субјектите кои ги преземаат мерките и дејствијата предвидени со овој закон, писмени извештаи во случај на сомнение за перење пари или финансирање на тероризам до Управата се должни да поднесат и Министерството за внатрешни работи, Финансиската Полиција, Јавното Обвинителство, Државната Комисија за спречување на корупцијата, органите кои вршат надзор над примената на мерките и дејствијата од овој закон и другите органи на државната управа.

(2) Извештајот од ставот (1) на овој член треба да содржи податоци за лицето и дејствијата за кои постои сомневање дека се поврзани со перење пари или финансирање на тероризам и дали органот кој го доставил извештајот врз основа на законот започнал некоја постапка.

(3) Управата може периодично да бара информации за текот на постапката која ја покренал органот.

Член 31

(1) Извештаите за трансакциите од членот 29 од овој закон се доставуваат до Управата по електронски пат или преку телекомуникационите средства (телефон, телефакс), а во случај кога тоа не е можно, со други пишани средства.

(2) Извештаите доставени по телефон треба да бидат потврдени со телефакс, електронски или друг пишан документ најдоцна во рок од три дена од денот на нивното доставување.

(3) Управата не смее да го открие идентитетот на вработениот во субјектот кој го доставува извештајот, освен во случаите кога постои сомневање дека вработениот или субјектот извршил казниво дело перење пари или финансирање на тероризам, на писмено барање на надлежниот суд кога е неопходно да се утврдат факти во текот на кривична постапка.

(4) Министерот за финансии ја пропишува содржината на извештаите од ставот (1) на овој член. Известување по прием на податоци

Член 32

(1) Управата е должна без одлагање периодично, а најмалку два пати годишно да го извести субјектот и органите од членот 30 став (1) на овој закон за приемот и извршените проверки на податоците, доставени врз основа на членот 29 точка а) од овој закон. (2) Управата редовно, а најмалку еднаш годишно ги известува субјектите за приемот на податоците доставени врз основа на член 29 точка (б) и (в) од овој закон.

(3) Јавениот обвинител и другите државни органи се должни да ја известат Управата за секоја покрената постапка за кривично дело перење пари и финансирање на тероризам.

(4) Јавното обвинителство е должно да ја информира Управата за секоја поднесена кривична пријава против сторителите на кривични дела за кои е утврдена казна затвор од најмалку 4 години и за кои постои сомневање дека се стекнале со имотна корист.

(5) Судовите до Управата се должни да ги доставуваат сите правосилни пресуди за кривични дела перење пари и финансирање на тероризмот заради статистичка обработка и анализа во рок од десет дена од правосилноста на пресудата.

Член 33

(1) Податоците и извештаите што ги прима, анализира и обработува Управата имаат својство на службена тајна и нејзините службеници неможат да ги искористат за други цели освен за целите утврдени со овој закон.

(2) Управата е должна да ги чува податоците или извештаите што се однесуваат на конкретна трансакција, односно клиент, најмалку десет години од нивниот прием и по истекот на овој период може да ги уништи.

Пристап и размена на информации

Член 34

(1) Заради извршување на своите надлежности, Управата може да бара податоци и документација од државните органи, финансиските институции или други правни или физички лица.

(2) Државните органи, финансиските институции или другите правни или физички лица од ставот (1) на овој член се должни во рок од десет работни дена од денот на приемот на барањето да и ги достават на Управата бараните податоци по електронски пат или преку телекомуникационите средства (телефон, телефакс), а во случај кога тоа не е можно, со други пишани средства.

(3) Одговорните лица од банките можат да разменуваат податоци и информации за клиенти за целите на спречување на перење пари или финансирање на тероризам меѓу себе преку Управата врз основа на мултилатерален протокол за соработка потпишан меѓу банките и Управата.

(4) Управата може по потреба да разменува информации со органите надлежни за спроведување на истрага за перење пари или финансирање на тероризам и органите на надзор, освен кога се работи за информации обезбедени од страна на овластени тела за борба против перењето пари и финансирањето на тероризмот на други држави, за што е потребна нивна претходна согласност.

Член 35

(1) Секогаш кога постојат основи на сомневање за сторено кривично дело перење пари или финансирање на тероризам, Управата веднаш изготвува и поднесува извештај до надлежните државни органи кои одлучуваат за натамошните дејствија.

(2) Извештајот од ставот (1) на овој член содржи податоци за лицето и дејствијата за кои постои сомневање дека се поврзани со перење пари или финансирање на тероризам
Привремени мерки

Член 36

(1) При постоење на основано сомневање за кривично дело перење пари или финансирање на тероризам, Управата најдоцна во рок од 24 часа од сознанието дека трансакцијата е пред започнување или е во тек поднесува до надлежниот јавен обвинител барање за поднесување предлог за определување на привремени мерки што се состојат во запирање на трансакцијата и привремена заплена на парите или имотот.

(2) Управата во рокот од ставот (1) на овој член без никакво одлагање доставува до субјектот писмен налог за привремено задржување на трансакцијата со кој го известува за поднесеното барање за поднесување предлог за определување на привремени мерки.

(3) Задржувањето на трансакцијата трае до донесувањето на судска одлука по предлогот, а најдолго 72 часа од задржувањето на трансакцијата.

Член 37

Барањето за поднесување предлог за определување на привремени мерки за запирање на трансакцијата и заплenuвање на парите или имотот од членот 36 на

овој закон, содржи податоци за кривичното дело за кое се бара привремената мерка, фактите и околностите кои ја оправдуваат потребата дека со привремената мерка ќе се постигнат целите за спречување или откривање на тешки кривични дела, податоци за физичкото или правното лица кои ја врши трансакцијата и за субјектот кај кого се врши трансакцијата и парите или имотот за кои Управата има сознание или основи на сомневање дека се имотна корист или предмет на делото перење пари и финансирање на тероризам.

Член 38

(1) Надлежниот јавен обвинител го разгледува барањето за поднесување предлог за определување на привремени мерки од членот 36 став (1) од овој закон и доколку утврди дека е основано, без никакво одлагање, а најдоцна во рок од 24 часа од приемот на барањето доставува предлог за определување на привремени мерки до истражниот судија на надлежниот основен суд.

(2) Ако надлежниот јавен обвинител утврди дека барањето за поднесување на предлог за определување на привремени мерки од членот 36 ставот (1) од овој закон е неосновано, е должен без одлагање да ја извести Управата дека барањето е одбиено. По приемот на известувањето од јавниот обвинител Управата без одлагање го известува субјектот дека трансакцијата може да продолжи.

Член 39

(1) Истражниот судија на надлежниот основен суд е должен во рок од 24 часа од приемот на предлогот од членот 38 став (1) од овој закон да донесе решение за примена на привремена мерка на запирање на трансакцијата и привремена заплена на парите и имотот или за одбивање на предлогот на јавниот обвинител решението да го достави до надлежниот јавен обвинител, субјектот и клиентот.

(2) Ако со одлуката се применети привремени мерки во истиот рок истражниот судија должен е решението да го достави до субјектот и клиентот.

(3) Надлежниот јавен обвинител е должен за донесената одлука на истражниот судија од ставот (1) на овој член веднаш да ја извести Управата.

(4) Против решението на истражниот судија од ставот (1) на овој член, надлежниот јавен обвинител и клиентот имаат право на жалба до кривичниот совет на надлежниот основен суд во рок од три дена од приемот на решението, која не го одлага извршувањето на решението.

Програми

Член 40

(1) Субјектите се должни да изготват програми со кои ќе се обезбеди:

(а) централизација на податоците за идентитетот на клиентите, носителите на права, ополномоштените, овластените застапници и ополномоштувачите, како и на податоците за сомнителните трансакции;

(б) именување на одговорно лице кое ќе се грижи за спроведувањето на програмата и за одредбите од овој закон за што се известува Управата. Доколку во субјектот се вработени повеќе од 50 лица истиот е должен во рамките на своето работење да формира посебен оддел кој ќе се грижи за спроведувањето на програмата и за одредбите од овој закон за што писмено се известува Управата. Во одделот треба бидат вработени најмалку 3 лица, а бројката на вработени во одделот треба да се зголемува пропорционално за по едно лице на секои 200 вработени. Со работењето на одделот треба да раководи одговорното лице;

(в) план за постојана обука на одговорните лица и другите вработени од областа на спречување на перење пари и финансирање на тероризам;

(г)инструменти за внатрешна проверка на спроведување на мерките и дејствија и
(д)соработка со Управата.

(2)Субјектите се должни подготвените програми од ставот (1) на овој член најдоцна во рок од еден месец од влегувањето во сила на овој закон да ги достават на увид на Управата.

(3)Субјектите се должни најмалку еднаш годишно да ги ажурираат програмите и најдоцна во рок од еден месец од ажурирањето или ревидирањето да ги достават на увид на Управата.

(4)Субјектите се должни да формираат посебен оддел од ставот (1) точка б) на овој член во рок од три месеци од влегувањето во сила на овој закон.

(5)Банките се должни да стават во употреба или да го надоградат софтверот за автоматска обработка на податоците согласно актот донесен од страна на министерот за финансии најдоцна во рок од 12 месеци од влегувањето во сила на овој закон.

(6) Карактеристиките на софтверот за автоматска обработка на податоците ќе ги пропише министерот за финансии.

Член 41

Обврските кои произлегуваат од овој закон не се однесуваат на адвокатите кога вршат функција на одбрана и застапување во судска постапка .

Иземање од одговорност за известување и задржување

Член 42

(1) Нема да се покрене постапка за утврдување на одговорност за оддавање на деловна тајна против лицата или работодадниот орган и вработените во субјектите кои доставиле информации или извештаи во врска со сомнителни трансакции до Управата.

(2) Не може да се покрене постапка за граѓанска или кривична одговорност против службените или одговорните лица, работодадниот орган или вработените во субјектите кои доставиле информации или извештаи според одредбите од овој закон, дури и во случај кога постапката по дадените информации и извештаи не довела до утврдување на одговорност, односно осуда со правосилна пресуда.

(3) Не може да се покрене постапка за граѓанска или кривична одговорност против службените или одговорните лица, работодадниот орган и вработените во субјектите, заради настаната материјална или нематеријална штета како последица од задржување на трансакции според одредбите на овој закон, освен ако со таквото задржување не се исполнети обележјата на некое кривично дело.

Деловна тајна Член 43

Повикувањето на деловна тајна не може да се прифати како основа за одбивање да се достави информација според овој закон. VI.Меѓународна соработка

Член 44

(1) Управата може да склучува договори за соработка со овластени тела на други држави, како и со меѓународни организации кои се занимаваат со борба против перење пари и финансирање на тероризам.

(2) Управата во рамките на меѓународната соработка може да бара податоци и податоците добиени врз основа на овој закон да ги достави по сопствена иницијатива или по ниво барање и под услов на реципроцитет до овластените тела и организации на други држави, како и до меѓународни организации кои се занимаваат со спречување на перење пари и финансирање на тероризам.

(3) Барањето за размена на податоци од телата и организациите од ставот (2) на овој член треба да биде образложено со соодветните познати факти кои укажуваат на перење пари или финансирање на тероризам и целта за која ќе се користат бараните податоци и информации.

(4) Управата е должна по добиеното барање од ставот (3) на овој закон да ги обезбеди сите соодветни податоци и информации во согласност со надлежностите определени со овој закон.

(5) Управата може да го одбие барањето за размена на податоци од ставот (2) на овој член доколку тоа е спротивно на овој закон или ќе го попречи водењето на истрагата на друг надлежен државен орган или кривичната постапка против лицето за кое се бараат податоци. Управата е должна да ги образложи причините поради кои го одбило барањето.

(6) Управата е должна податоците и информациите обезбедени од страна на овластени тела на други држави да ги користи за целите утврдени со овој закон и под условите кои ги определил органот кој ги доставил.

(7) Управата може информациите и податоците од овластени тела на други држави да ги разменува со органите надлежни за спроведување на истрага, откако ќе обезбеди нивна претходна согласност.

(8) Податоците и информациите обезбедени врз основа на овој член имаат својство на службена тајна.

(9) Управата може да побара инфомација од овластените тела на други држави за тоа како се искористени податоците кои ги доставило согласно со овој член.

Член 45

(1) Одредбите на членовите 36, 37, 38 и 39 од овој закон ќе се применуваат кога надлежен орган за спречување на перење пари и финансирање на тероризам на друга држава ќе побара одбивање или одлагање на трансакција.

(2) Барањето од ставот (1) на овој член треба да биде образложено и да се однесува за трансакција поврзана со перење пари и одбивањето или одлагањето би се реализирало доколку трансакцијата е предмет на домашен извештај за сомнителна трансакција.

VII. НАДЗОР

Член 46

(1) Надзорот над примената на мерките и дејствијата утврдени со овој закон го вршат:

- Народната банка на Република Македонија врз банките, штедилниците, менувачниците и давателите на услуги брз трансфер на пари;

- Агенција за супервизија на осигурување врз друштвата за осигурување, осигурителните брокерски друштва, друштвата за застапување во осигурување, осигурителни брокери, застапници во осигурувањето и Националното биро за осигурување;

- Комисијата за хартии од вредност врз берзата, брокерските друштва и инвестиционите фондови;

- Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување врз друштвата за управување со пензиски фондови и

- Управата за јавни приходи врз другите финансиски институции, трговските друштва што приредуваат игри на среќа и други правни и физички лица, носители на таквите мерки и дејствија.

(2) Во соработка со органите од ставот (1) на овој член или самостојно Управата врши надзор над примената на мерките и дејствијата определени со овој закон врз субјектите.

(3) Министерот за финансии ја пропишува постапката за вршење на надзор која ја спроведува Управата.

(4) Органите од ставовите (1) и (2) на овој член можат да пропишат начин и постапка за адекватно воспоставување и примена на програмите за спречување на перење пари за субјектите за чиј надзор се одговорни.

Член 47

(1) Коморите на адвокатите и коморите на нотарите, односно другите професионални здруженија на ревизорите, сметководителите и другите лица кои самостојно вршат правни и финансиски работи, во рамките на своите надлежности формираат комисиии за вршење на надзор над примената на одредбите од овој закон врз работењето на нивните членови.

(2) Членовите на комисиите од ставот (1) на овој член се именуваат со мандат од четири години без право на повторен избор.

(3) За именувањето и составот на комисиите, коморите односно здруженијата ја известуваат Управата.

Член 48

(1) Органите и институциите од член 46 и комисиите од членот 47 од овој закон се должни да ја известат Управата за поднесеното барање за покренување на прекршочна постапка за сторен прекршок од членовите 49, 50, 51 и 52 од овој закон од страна на субјектите над кои вршат надзор, за поведените постапки за порамнување и за исходот од овие постапки.

(2) Управата може да поднесе образложено барање до органите и институциите од членот 46 и комисиите од членот 47 на овој закон, за вршење на надзор над одделни субјекти, по кое тие се должни да постапат и за резултатите од извршената контрола да ја известат Управата.

(3) Органите и институциите од членот 46 и комисиите од членот 47 од овој закон се должни без одлагање периодично, а најмалку дава пати годишно да ја известат Управата за извршениот надзор над субјектите и за наодите од извршениот надзор.

VIII. ПРЕКРШОЧНИ ОДРЕДБИ

Член 49

(1) Глоба во износ од 4.000 до 5.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на правното лице ако:

- не спроведи процедура на анализа на клиентот (членовите 8, 9 и 10);
- не спроведува засилена анализа на клиентот (член 14)
- не ја одбие или задржи трансакцијата, не го одбие деловниот однос или правната работа (член 15);
- не побара информации за трансакцијата, не достави писмен извештај или не достави извештај во определениот рок (член 16)
- не ја известат Управата за трансакцијата или клиентот поврзани со терористичка активност и финансирање на тероризам или не достави извештај (член 17);
- исплати или прими готови пари во износ од 15.000 евра или повеќе во денарска противвредност во вид на една или неколку поврзани трансакции што не е извршена преку банка (член 24);
  - влегуваат или продолжуваат деловен однос со Shell банка (член 25);
  - отворот или чуваат анонимни сметки (член 26);
  - податоците обезбедени врз основа на овој закон не ги чува најмалку десет години по извршената трансакција, односно по престанокот на деловниот однос, односно извршениот пренос (член 27 став (1));
- податоците, на начинот на кој ги доставило до Управата, а обезбедени врз основа на овој закон, не ги чува најмалку десет години од денот на доставувањето. (член 27 став (2));
- регистарот не го чува најмалку десет години од последниот заведен податок (член 27 став (5));

-податоците обезбедени врз основа на овој закон се користат спротивно од намената утврдена со законот (член 28);

-го известат клиентот или трето лице за доставување на податоци до Управата или за други мерки и дејствија превземени врз основа на овој закон (член 28 став (3));

-го известат клиентот или трето лице за доставување на податоци до органите за надзор или надлежните органи за спроведување на законот (член 28 став (4));

-не поднесат извештај до Управата за извршени трансакции или не го поднесат во определениот рок (член 29);

-не достават дополнителни податоци и информации или не ги достават во определениот рок (член 29 став (3));

-не го известат надлежниот орган за надзор од членовите 46 и 47 согласно член 29 став (4) од овој закон;

-не достават извештај во форма и начин определен со членот 31 од овој закон;

-не достават дополнителни информации и во определениот рок (член 34);

-изврши трансакција спротивно на налогот на Управата или привремените мерки одредени од судот (членовите од 36 до 39).

-не изготват програми за заштита од перење пари (член 40),

-не ги ажурират програмите или доставуваат до Управата согласно член 40 став (3) од овој закон;

-не постават или не го надоградат софтверот за автоматска обработка на податоците според правилникот пропишан од страна на министерот за финансии (член 40 став (4)) и

-одбива да достави информација согласно членот 43 од овој закон.

(2) Глоба во износ од 1.200 до 2.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок и на одговорното лице за дејствијата од ставот (1) на овој член.

Член 50

(1) Глоба во износ од 4.000 до 5.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на правното лице, ако:

-при утврдување на идентитетот на клиентот не постапи согласно членот 11 од овој закон;

-не го утврди идентитетот на клиентот согласно членот 13 од овој закон;

-не го утврди идентитетот на клиентот при менувачко работење, во износ поголем од износот определен со овој закон или не го идентификува клиентот веднаш по влегувањето во казиното (членови 20 и 22);

-не го утврди идентитетот на клиентот пред секоја трансакција поголема од 2.500 евра во денарска противвредност (член 21);

-не водат нумериран регистар согласно членовите 20, 21, 22 и 23 од овој закон и

-не го идентификуваат клиентот, ополномоштувачот и крајниот корисник од тргувањето на хартии од вредност чиј вкупен износ е поголем од 15.000 евра во денарска противвредност (член 23 став (1)) и

(2) Глоба во износ од 1.200 до 2.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице за дејствијата од ставот (1) на овој член.

Член 51

(1) Глоба во износ од 600 до 1.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на физичкото лице, ако во рамките на своето работење:

-не спроведе процедура на анализа на клиентот (членови 8, 9 и 10);

-не спроведува засилена анализа на клиентот (член 14)

-не ја одбие или задржи трансакцијата, не го одбие деловниот однос или правната работа (член 15);

- не побара информации за трансакцијата, не достави писмен извештај или не достави извештај во определениот рок (член 16)
  - не ја извести Управата за трансакцијата или клиентот поврзани со терористичка активност и финансирање на тероризам или не достави извештај (член 17);
  - не побара доказ за извршена трансакција преку банка (член 24);
  - не го утврди идентитетот на клиентот при менувачко работење, во износ поголем од износот определен со овој закон или не го идентификува клиентот веднаш по влегувањето во казиното (членови 20 и 22);
  - не го утврди идентитетот на клиентот пред секоја трансакција поголема од 2.500 евра во денарска противвредност (член 21);
  - податоците обезбедени врз основа на овој закон не ги сочува онолку време колку што е определено со овој закон (член 27);
  - податоците обезбедени врз основа на овој закон ги користи спротивно од намената утврдена со законот (член 28);
  - собраните податоци, информации и документи за извршените трансакции не ги достави до Управата и во определениот рок (член 29) и
  - изврши трансакција спротивно на налогот на Управата или привремените мерки одредени од судот (од членови од 36 до 39).
- (2) За прекршокот од ставот (1) на овој член покрај глоба може да се изрече и прекршочна санкција забрана на вршење на професија, дејност или должност во траење од една до четири години.
- Член 52
- Глоба во износ од 1.200 до 2.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на овластено службено лице или лица кои вршат овластувања од јавен интерес, ако:
- писмено не го пријави внесувањето или изнесувањето на готови пари или хартии од вредност на доносител над 10.000 ЕВРА во денарска противвредност и во рок од три работни дена (член 19);
  - писмено не го пријави внесувањето или изнесувањето на готови пари или хартии од вредност на доносител без оглед на износот, секогаш кога постои основа за сомневање за перење пари или финансирање на тероризам и во определениот рок (член 19);
  - не ги чува сите податоци за внесување или изнесување на готови пари или хартии од вредност, преку царинската линија најмалку десет години од денот на извршениот пренос;
  - податоците обезбедени врз основа на овој закон се користат спротивно на членот 28 став (1) од овој закон;
  - не поднесат писмени извештаи до Управата (член 30);
  - не ја известат Управата за секоја покрената постапка(член 32);
  - не ги достават сите правосилни пресуди за кривични дела перење пари и финансирање на тероризмот заради статистичка обработка и анализа или не ги достават во определениот во рок од десет дена од правосилноста на пресудата;
  - не достават бараните податоци во определениот рок од десет работни дена од денот на приемот на барањето;
  - не известат за поднесеното барање за покренување на прекршочна постапка за сторен прекршок од членот 48 на овој закон од страна на субјектите над кои вршат надзор;
  - не постапат по барањето на Управата за вршење на контрола согласно членот 48 од овој закон и

-не ја известат Управата за извршениот надзор и за наодите од извршениот надзор согласно членот 48 од овој закон.

Порамнување

Член 53

(1) За прекршоците од членовите 49, 50, 51 и 52 од овој закон органите и институциите од членот 46 и комисиите од членот 47 од овој закон се должни на сторителот на прекршокот да му предложат постапка за порамнување пред да поднесат барање за прекршочна постапка.

(2) Кога сторителот на прекршокот е согласен за поведување на постапка за порамнување, органот и институцијата од членот 46 и комисијата од членот 47 од овој закон составува записник во кој се забележуваат битните елементи на прекршокот, времето, местото и начинот на сторување на прекршокот, описот на дејствието на прекршокот и лицата кои се вклучени.

(3) Во записникот се утврдува начинот на кој ќе се надминат последиците од сторување на прекршокот.

(4) Органот и институцијата од членот 46 и комисијата од членот 47 од овој закон може во постапка на порамнување на сторителот на прекршокот да му дадат платен налог.

(5) Доколку сторителот го прими платниот налог, е должен истиот да го потпише. Примањето на платниот налог се запишува во записникот.

(6) Органот и институцијата од членот 46 и комисијата од членот 47 од овој закон е должен да води евиденција за покренатите постапки за порамнување и за нивниот исход.

Член 54

За прекршоците пропишани во членовите 49, 50, 51 и 52 од овој закон одлучува надлежниот суд во постапка пропишана со закон.

IX. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 55

Коморите, односно професионалните здруженија од членот 47 од овој закон се должни да ги формираат комисиите од членот 47 од овој закон најдоцна во рок од 90 дена од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 56

Листите на индикатори за анализа на ризикот од членот 9 став (3) на овој закон и за препознавање на сомнителни трансакции од членот 18 на овој закон, Управата во соработка со субјектите и органите кои вршат надзор врз нивното работење ќе ги утврди најдоцна во рок од 18 месеци од денот на влегување во сила на овој закон.

Член 57

Со денот на влегувањето во сила на овој закон, Дирекцијата за спречување на перење пари продолжува да работи како Управа за спречување на перење пари и финансирање на тероризам.

Член 58

Директорот на Дирекцијата за спречување на перење пари продолжува да ја врши функцијата директор на Управата за спречување на перење пари и финансирање на тероризам до истекот на мандатот за кој е именуван.

Член 59

Со денот на влегување во сила на овој закон вработените, опремата, инвентарот, архивата, документацијата, средствата за работа и другите средства од

Дирекцијата за спречување на перење пари ги презема Управата за спречување на перење пари и финансирање на тероризам.

Член 60

Со денот на влегувањето во сила на овој закон, престанува да важи Законот за спречување на перење пари и други приноси од казниво дело ("Службен весник на Република Македонија" број 46/2004)

Член 61

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".

